

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VII.21.328/2015/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Czirmes György ügyvéd által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek dr. Tóka Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken 6.P.20.458/2013. számon indult és a Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.015/2015/3. számú jogerős ítéletével befejezett perben a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Egyetemlegesen kötelezi az I., a II. és a III.r. felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek 254.000 (kettőszázötvennégyezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek közvetítő útján kerültek kapcsolatba az ausztriai székhelyű alperesi pénzügyintézetrel. Az alperes 2006. október 11-én ajánlatot adott, amelyet a felperesek Sopronban 2006. október 16-án elfogadtak. Az ezzel közöttük létrejött szerződés alapján az alperes 110.000 euró összegben magáncélú, jelzálogalapú hitelt nyújtott a felpereseknek havi 799,71 euró átalány összegű részletekben való visszafizetési kötelezettséget kikötve. A megállapodás szerint - további rendelkezésig - a kamat évi 6 % volt. Ez változhatott a Fogyasztóknak Nyújtott Hitelekre Vonatkozó Általános Szerződési Feltételek 5. pontjában részletezettek szerint. A felek jogviszonyára a szerződésben írtaknak megfelelően az osztrák jog volt az irányadó.

A felperesek a keresetlevelükben a 2006. október 16-án megkötött hitelszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték. Sérelemzték, hogy az alperes egyoldalúan, indokolás nélkül folyamatosan emelte a törlesztő részleteket. Módosított keresetük szerint, mivel a kölcsönszerződés érvénytelen, a szerződés felmondása is az. Másodlagos keresetük annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés - az alperes hibájából - lehetetlenült és a törlesztő részlet első elmaradásának időpontjában megszűnt.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta.

A peres felek a 2014. április 23-án megtartott tárgyaláson a perbeli szerződésre a magyar jog alkalmazását közösen kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy a felek egyező kérésére a magyar jogot alkalmazta. A szerződés deviza kölcsönszerződés volt, a kölcsön folyósítására és törlesztésére is euróban került sor. A kölcsönszerződésben a kamatot referencia kamathoz kötötték, a fizetendő kamat nem az alperes egyoldalú jogosultságának eredményeként változott. A kölcsönszerződés emiatt nem érvénytelen. Nem találta az elsőfokú bíróság azt sem megállapíthatónak, hogy az alperesnek felróható okból vált a szerződés teljesítése lehetetlenné.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kifejtette, a feltételek előzetes egyedi megtárgyalása sem a szerződés létrejöttének, sem a szerződés érvényességének nem feltétele. A felek jogválasztása folytán irányadó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. §-ának (1) bekezdése alapján a perbeli szerződés tisztességtelen rendelkezést nem tartalmaz a keresettel érintett körben. A devizában felvett és a devizában törlesztendő kölcsön árfolyamkockázatot önmagában nem hordoz, a kockázat abból származott, hogy az adósok a forintban keletkezett jövedelmükből kívánták azt visszafizetni. A perbeli szerződés az alperest a szerződés egyoldalú módosítására nem jogosította fel. Változó mértékű kamatot kötöttek ki, a változás azonban az alperes pénzügyi döntésétől függetlenül, automatikusan ment végbe, az átlagos tájékozottságú fogyasztó számára a megértést segítő, lehetővé tevő példaszámítással ellátott képlet szerint. A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvény rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 87/102/EGK irányelv (a továbbiakban: 87/102/EGK irányelv) a felek között létrejött jogviszonyra nem irányadó, többek között a korábban kifejtettekre tekintettel.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetüknek helyt adását kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyv módosításáról és egységes szövegéről szóló 1977. évi IV. törvény hatályba lépéséről és végrehajtásáról szóló 1978. évi 2. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Ptké.) 5/C. § (1) bekezdését, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdésének b) pontját, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 2. és 3. §-át (a továbbiakban: DH1 tv.), a Ptk. 200. §-ának (1) és (2) bekezdését, 523. §-ának (1) bekezdését.

Előadták, a másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a Ptké. 5/C. § (1) bekezdése értelmében a külföldi jog választása esetén is a magyar fogyasztóvédelmi szabályok irányadóak. A 2/2014. PJE határozat szerint a deviza alapú hitel is devizahitel. A DH1 tv. 2. és 3. §-ai tisztességtelennek minősítik az egyoldalú kamat és költségmódosítást. A kamat összegének vagy becslésének hiánya a szerződés létre nem jöttét eredményezi, figyelemmel a Ptk. 523. § (1) bekezdésében írtakra. A kölcsönszerződésnek ugyanis lényeges, elengedhetetlen tartalmi eleme a kamat meghatározása. A felperesek szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába is ütközik, semmisségét ezért meg kellett volna állapítani. Hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 163. §-ában, illetve 206. §-ában foglaltakat is. A perben eljáró bíróságok ugyanis nem tettek eleget a tényállás-feltárási és indokolási kötelezettségüknek.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a támadott határozatot a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A felperesek által hivatkozott eljárási szabálysértéseket nem látta megállapíthatónak. A perben eljáró bíróságok a tényállás feltárási és indokolási kötelezettségüknek a szükséges mértékben eleget tettek, megalapozott döntést hoztak az alább kifejtettek szerint.

A felülvizsgálati kérelem által sem vitatottan, a perbeli kölcsönszerződést, a felek nyilatkozatára tekintettel a jelen eljárásban a magyar jog alapján kellett megítélni.

E kölcsönszerződés a 6/2013. PJE határozatban írtak szerint

effektivitási kikötéssel ellátott deviza kölcsönszerződés. A kölcsön folyósítására és a törlesztésekre ugyanis devizában került sor. Így, a felek között nem devizaalapú kölcsönszerződés jött létre, kétnemű árfolyam alkalmazását nem kötötték ki.

A perben eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást abban a tekintetben is, hogy a perbeli szerződés nem adott jogosultságot az alperesnek a kamat egyoldalú, saját döntésétől függő módosítására. A felek megállapodása tartalmazta, hogy az abban foglaltak mellett, a jogviszonyukra az alperes általános szerződési feltételei, valamint a Fogyasztóknak Nyújtott Hitelekre Vonatkozó Általános Szerződési Feltételek mindenkor érvényes változata az irányadó. Ez utóbbinak 5. pontja az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztók által is érthető módon rögzítette, hogy a szerződésben feltüntetett kamat, mely referencia kamatok változásával, hogyan módosul. Ahogy arra a perben eljáró bíróságok is helyesen rámutattak, a kamatváltozás automatikusan, bárki által ellenőrizhető módon ment végbe a referencia kamatok változásának függvényében. A kamatváltozás referencia kamathoz kötése a 2/2012. PK vélemény 6. pontjában írtak alapján nem tisztességtelen.

A Kúria álláspontja szerint a kamat meghatározása nem ütközik a Hpt. 213 § (1) bekezdés b) pontjába sem. Referencia kamatra utalással történő kamatváltozás meghatározás esetén a kamatmérték a szerződés teljes időszakára előre tételesen nem tüntethető fel. A referencia kamat alakulása ugyanis előre nem látható.

A jogerős ítélet azt is helytállóan állapította meg, hogy a 87/102/EGK irányelv a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szól, és ennek a felperesek által hivatkozott rendelkezése az irányelv hatályáról, nem a szerződésmódosítási tilalomról rendelkezik. Ezen irányelvet ugyanakkor hatályon kívül helyezte a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48. EK irányelv. Ez utóbbi sem vonatkozik azonban az ingatlanfedezettel biztosított hitelmegállapodásokra.

A fent kifejtettekből következően a perbeli kölcsönszerződés még abban az esetben sem tartozna a DH1 tv. által szabályozott szerződések körébe, ha az alperes belföldi székhelyű pénzintézet lenne. Helyesen foglaltak tehát állást a perben eljáró bíróságok, amikor a peres eljárást lefolytatva érdemben döntöttek az eljárás felfüggesztése helyett. A DH1 tv. 16. §-a alapján a per felfüggesztésének ugyanis nem álltak fenn a feltételei. A fentiekre és a felülvizsgálati kérelem tartalmára tekintettel a Kúria szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy az alperes határon átnyúló szolgáltatást nyújtott-e.

A Kúria hangsúlyozza, a perben eljáró bíróságok - a felek

nyilatkozatára tekintettel - a szerződést a magyar jog alkalmazásával fogyasztói szerződésként bírálták el, így a Ptké. 5/C. §-át sem sérti a jogerős ítélet.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek egyetemlegesen az alperes perköltségének megfizetésére. Ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése alkalmazásával, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan, a 4/A. § szerint ÁFA-val növelten állapította meg a Kúria.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról, a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. január 12.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Osztovits András sk. bíró